

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ ภาระหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต ซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่ออกไปช่วยพัฒนาประเทศ ในการผลิตกำลังคนออกไปพัฒนาประเทศ บุคคลที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพดี หรือมีความสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาขั้นพื้นฐาน สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ดังนั้นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่เพียงแต่การจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนานักศึกษา ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ในทุกด้านมีคุณลักษณะพึงประสงค์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อการพัฒนาประเทศอย่างมากอีกด้วย (พานี ปรีชาณรงค์และคณะ, 2525) ดังนั้นในช่วงระยะเวลาที่พวกเขาต้องใช้ชีวิตของการเป็นนักศึกษานั้น สถาบันอุดมศึกษาควรจะได้จัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสรียนรู้ สัมผัสและสอดคล้องกับพัฒนาการของมนุษย์ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการกำหนดชีวิตของตนเอง การควบคุมรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง โดยพยายามนำสิ่งแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาอันเอื้ออำนวยต่อพัฒนาการทั้งทางด้านวิชาการ บุคลิกภาพ สังคม อารมณ์มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยอยู่ในขอบข่ายของเรื่องต่อไปนี้ (ทองเวียน อมรัชกุล, 2525)

- 1) ให้เสรีภาพแก่นักศึกษาในการที่จะเลือกทิศทางในการเรียนรู้อุทิศตน
- 2) ให้นักศึกษามีความรับผิดชอบที่จะแสวงหาทางเลือกต่าง ๆ
- 3) ให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในรูปแบบที่เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้อันนี้โดยมีการ
 - 3.1 ทำทฤษฎีเผชิญหน้า กระตุ้นช่วยทำให้เกิดความตื่นเต้น
 - 3.2 ให้ความอบอุ่นเป็นกันเอง เข้าใจ ออมรับ สันนิษฐาน
 - 3.3 ทำให้เกิดมีความซาบซึ้งในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ในการพัฒนานักศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพ สถาบันอุดมศึกษามุ่งที่จะช่วยให้นักศึกษามีความรู้อย่างลึกซึ้งในวิชาชีพที่นักศึกษาเลือกเรียนเป็นสาขาวิชาเอก และยังมีความรู้ในวิชาการด้านอื่น ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษามีความเจริญด้านสติปัญญา สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ มีวิจรรวดเร็วและมองเห็นการณ์ไกล ในด้านสังคมนั้นนักศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความ สุขภาพเรียบร้อย สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาควร

ได้รับการพัฒนาทางด้านอารมณ์ เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีจิตใจเข้มแข็ง สุขุม เขือกเย็น ร่าเริง แจ่มใส และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ในลัทธิวางกาศนั้นนักศึกษา ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงและสมบูรณ์ คล่องแคล่ว ว่องไวอยู่เสมอ สำหรับด้านจิตใจนั้น นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน และมีความเสียสละ สถาบันจะต้องจัดงานบวการ และโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อรองรับให้เกิดการพัฒนา นักศึกษาในมิติต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

นักศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์และแนวคิด มีสติปัญญาโดยเฉลี่ยสูงกว่าบุคคลในวัยเดียวกัน มีความกระตือรือร้นและอุดมการณ์สูง เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงมีความคาดหวังสูง ชอบศึกษาหาความรู้ อยากรู้อยากเห็น ชอบค้นคว้าใฝ่ถาม ต้องการอิสรภาพสนใจการเปลี่ยนแปลง และนักศึกษามีความมุ่งหวังและทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย โดยคาดหวังว่ามหาวิทยาลัยจะให้ความรู้คุณธรรม วิชาการที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จในการทำงาน และสอนให้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างสมบูรณ์ชน (วิลลา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530 ; สวัสดิ์ สุคนธรังษี, 2531) แต่เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้ว นักศึกษาได้ประสบปัญหาหลายด้าน อันเป็นผลกระทบกระเทือนกับความสำเร็จ และความก้าวหน้าทางการเรียนกล่าวคือ (ละเมียด ลิมอักษร, 2502 ; นิพนธ์ คันทะเสวี, 2508 อ้างถึงในสุภาพรณ โศทรจำรัส , 2522) การศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นการศึกษาระดับสูงที่นักศึกษาต้องพึ่งพาตนเองมากที่สุด สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากโรงเรียนมัธยมศึกษา มีผลทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาคับข้องใจ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาการปรับตัวทางการเรียน ปัญหาด้านกิจกรรมทางสังคม ปัญหาการปรับตัวทางสังคม ปัญหาการปรับตัวทางเพศและปัญหาทางจิตและโรคประสาท (ศรีธรรม ชนะภูมิ และฉวี สิงหวิสัย, 2523) นอกจากนี้ปัญหาของนักศึกษาอาจจะมีสาเหตุมาจากการจัดการศึกษา การบริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเอง ทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่ไม่สมบูรณ์ตามความมุ่งหมายของการอุดมศึกษา ได้แก่ มุ่งที่จะแข่งขันและเอาชนะกัน ขาดความรับผิดชอบและสำนึกในหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคม มีวิธีการดำเนินชีวิตในสถาบันแบบโดดเดี่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาหรือระหว่างนักศึกษาคับกันลดน้อยลง สนใจเรื่องส่วนตัวมากกว่าเรื่องของสังคม ขาดจุดยืนของความเป็นคนไทย ลักษณะของนักศึกษาที่เกิดขึ้น ดูเหมือนว่าจะ เป็นทิศทางที่สวนกัน โดยสิ้นเชิงกับลักษณะของนักศึกษาคามที่สังคมคาดหวัง

สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ที่ เรากำลังประสบในขณะนี้ค่อนข้างจะสับสนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ต่างก็ได้รับผลกระทบและนับวันจะยิ่งซับซ้อนขึ้นทุกขณะ บทบาทที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบุคลากรที่มี

ความสมบูรณ์พร้อมออกไปปรับใช้สังคม และนั่นในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาจะต้องตระหนัก ต้องปรับตัวให้ทันและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคมให้ได้ ด้วยการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีขั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปัญหาสำคัญจึงอยู่ที่ว่าจะทำอย่างไร จึงจะสามารถพัฒนากำลังคนของประเทศให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงและก้าวให้ทันกับประชากรโลก แต่ทั้งนี้ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทยและคงความเป็นเอกลักษณ์ไทยไว้ได้ และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ก็มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาประเทศไทยเน้นคนเป็นศูนย์กลาง หรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาคือการเพิ่มศักยภาพของคนทุกกลุ่มเป้าหมาย งานพัฒนานักศึกษาเป็นงานที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในต่างประเทศเป็นงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการกระบวนกรพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ผลผลิตคือ บัณฑิตที่มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน กล่าวคือ มีความเป็นเลิศทางวิชาการทันต่อเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทันสมัย สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมและจริยธรรมทางวิชาชีพและวิชาการ

ในการพัฒนานักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ก็คล้ายกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร อาคารสถานที่อย่างเพียงพอในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในงานบุคลากรนักศึกษอย่างแท้จริง ขาดข้อมูลกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาเป็นอย่างมาก การจัดกิจกรรมที่ไม่สามารถแบ่งเวลาระหว่างเรียนและการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาและบ่อยครั้งการจัดกิจกรรมนักศึกษายังไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาอย่างแท้จริง ปัญหาการใช้ความรุนแรงในการประชุมเชียร์และการรับน้องใหม่ ขาดการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ฯลฯ (อัสพร แฉ่มสว่าง, 2529) และจากการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการผลิตบัณฑิตของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2532) พบว่ามีความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาในด้านของการสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาและการออกกลางคัน และมีแนวโน้มว่านักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาและต้องออกกลางคันเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตมากกว่าสถาบันอื่น ภาวทัศน์สภาพปัญหาและมีทรัพยากรที่จำกัด รวมทั้งต้องสนองนโยบายในการพัฒนาประเทศด้วยการเร่งรัดการพัฒนาอุตสาหกรรม เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ลึก รวดเร็วและมีจิตสำนึกเชิงจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคม และความคลาดหวังของสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาที่เน้นทางด้านวิชาการแต่เพียงอย่างเดียวเห็นไม่เป็นการเพียงพอให้นักศึกษาประสบความสำเร็จได้ สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดบริการด้านต่าง ๆ เพื่อช่วย

ส่งเสริมการเรียนของนักศึกษาให้มากขึ้น หรือช่วยเหลือนักศึกษาในสถาบันให้สามารถพัฒนาทั้งความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ในวิชาชีพจนเกิดความชำนาญ ตลอดจนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพที่ตนเลือก ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพได้ตามที่สถาบันและสังคมคาดหวังไว้ โดยพัฒนาหลักสูตรให้มีกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาและ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสังคม ในการพัฒนานักศึกษาเป็นความพยายามที่มหาวิทยาลัย/สถาบันที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์และนำตนเองไปสู่เป้าหมาย ความพยายามดังกล่าว ได้แก่ ความพยายามในทุกด้านที่จะพัฒนาศักยภาพงานด้านกิจการนักศึกษา และงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาตามขั้นพัฒนาการในวัยของพวกเขาอย่างต่อเนื่อง จากระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษา งานพัฒนานักศึกษาดังกล่าว จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีขึ้น

การวิเคราะห์งานมีความจำเป็นสำหรับงานทุกระดับ เพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับงาน ประเภทของงานและขั้นตอนในการทำงาน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนหรือปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นข้อมูลที่จะได้รับจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานพัฒนานักศึกษาของสถาบัน ประกอบกับผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่างานวิจัยและพัฒนาของสถาบันส่วนใหญ่ เน้นไปทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่วนงานวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนานักศึกษาของสถาบันยังมีน้อย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์งานพัฒนานักศึกษาของสถาบัน ตามรูปแบบการจัดองค์กรงานพัฒนานักศึกษาของ เอ ซี พี เอ ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการจัดองค์กรของงานพัฒนานักศึกษาที่สมบูรณ์แบบที่สุด รูปแบบจำลองดังกล่าวได้เสนอประเภทของงานและความสัมพันธ์ของงาน ที่ทำให้เกิดการพัฒนาภายในคือนักศึกษาครอบคลุม 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทางร่างกาย ด้านการพัฒนาทางอารมณ์และสังคม โดยในการพัฒนาการแต่ละด้านได้เสนอโปรแกรมที่สถาบันต้องจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการของนักศึกษา ดังกล่าว โดยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบริบทอื่น ๆ ที่สำคัญ คือ การกำหนดเป้าหมาย การจัดการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การให้คำปรึกษา การจัดสภาพแวดล้อม การประเมินผล โปรแกรมการพัฒนาเอกลักษณ์บุคคลและบุคลากรเพื่อการศึกษาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนานักศึกษา ความสัมพันธ์ของมิติในการพัฒนาการนักศึกษาและบริบทที่เกี่ยวข้องเป็นวงจรที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายภายในสถาบัน ที่จะบูรณาการงานฝ่ายวิชาการและงานของฝ่ายกิจการนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยร่วมกันพัฒนานักศึกษา จึงจะทำให้เกิดงานพัฒนานักศึกษาอันเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา (Miller and Prince, 1976) การวิจัยในทำนองนี้ยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อน ทั้งนี้ผลงานวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในพัฒนางาน

พัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสามารถช่วยให้การดำเนินงาน เพื่อให้ความช่วยเหลือและพัฒนานักศึกษาให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Educated Man)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์งานพัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตามรูปแบบของ เอ ซี พี เอ
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนางานพัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

คำถามในการวิจัย

สภาพปัจจุบันของงานพัฒนานักศึกษา ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นอย่างไร มีความแตกต่างจากรูปแบบการจัดองค์กรเพื่อพัฒนางานพัฒนานักศึกษาตามรูปแบบของ เอ ซี พี เอ อย่างไร

ข้อตกลงเบื้องต้น

- 1 ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน มีส่วนร่วมในการใช้บริการของงานพัฒนานักศึกษาหรือมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดงานพัฒนานักศึกษาที่สถาบันจัดขึ้น เพื่อให้นักศึกษาโดยส่วนรวม
- 2 ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ขอบเขตในการ วิจัย

มุ่งศึกษาและวิเคราะห์เฉพาะงานพัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตามรูปแบบของ เอ ซี พี เอ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในการปฏิบัติภารกิจของงานนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้ความจริงที่ต้องการ อันจะนำไปสู่การพัฒนางานให้เหมาะสมต่อไป

งานพัฒนานักศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมและโปรแกรมต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการทางการศึกษา ที่ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างนักศึกษาเกิดการพัฒนาค้นคว้า วิเคราะห์ อารมณ์ ร่างกาย อารมณ์และสังคม

หอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
 ขุขันธ์ กรุงเทพมหานคร

รูปแบบของ เอ ซี พี เอ หมายถึง รูปแบบจำลองการจัดองค์กรของงานพัฒนานักศึกษา ซึ่งเป็นผลสรุปจากการประชุมของสมาคมบุคลากรนักศึกษาวิทยาลัยอเมริกัน (American College Personnel Association (ACPA) ประเทศสหรัฐอเมริกา ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1976 สมาคมดังกล่าวเป็นตัวแทนให้ทำงานในมหาวิทยาลัย คือ อาจารย์ ผู้ให้บริการคำปรึกษา คณบดี หัวหน้าภาควิชา นักวิจัย และตอบสนองความต้องการของนักศึกษาผู้แสวงหาความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้ประสบการณ์จากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมีความหมายมากขึ้น ผลจากการประชุมดังกล่าวได้เสนอรูปแบบการจัดองค์กรของงานพัฒนานักศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุด (Miller and Prince, 1976) ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานงานที่สำคัญและความสัมพันธ์กับบริบทเกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดการพัฒนานักศึกษาครอบคลุมมิติสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านการพัฒนาทางอาชีพ ด้านการพัฒนาทางร่างกายและด้านการพัฒนาทางอารมณ์และสังคม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีขึ้น ส่วนบริบทดังกล่าวได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน การให้คำปรึกษา การจัดสภาพแวดล้อม การประเมินผล โปรแกรมการพัฒนาเอกลักษณ์บุคคล และบุคลากรเพื่อพัฒนานักศึกษา ซึ่งในที่นี้หมายถึง ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานและจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดพัฒนาการตามที่ได้กำหนดเป้าหมายไว้แล้ว

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองคณบดี/รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา หัวหน้างานในฝ่ายกิจการนักศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนและได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในฝ่ายกิจการนักศึกษา โดยไม่ได้เป็นผู้บริหาร

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 2 - 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษา 1/2538 โครงการปกติ

ด้านการพัฒนาทางวิชาการ หมายถึง งานที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ลึกซึ้งในวิชาชีพที่นักศึกษาเลือกเรียนและมีความรอบรู้ในวิชาการด้านอื่น ๆ มีความเจริญเติบโต สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ มองการณ์ไกล

ด้านการพัฒนาทางอาชีพ หมายถึง งานที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจตนเองโดยใช้ความรู้และทักษะอย่างเต็มที่ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ เพื่อผลของการทำงานที่มีประสิทธิภาพและความพอใจในทิศทางของอาชีพที่จะเลือกในอนาคต

ด้านการพัฒนาทางร่างกาย หมายถึง งานที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทางร่างกายและจิตใจ และมีทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์

ด้านการพัฒนาทางอารมณ์และสังคม หมายถึง งานที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง สุขุมเยือกเย็น ร่าเริง แจ่มใส เรียบรู้ ปรับตัวและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม

การประเมินเปรียบเทียบ หมายถึง การประเมินที่ได้จากอัตราส่วนของข้อมูลที่เป็นจริงต่อข้อมูลที่คาดหวัง

แนวทาง หมายถึง ข้อเสนอที่สมควรนำไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1 ทำให้ทราบข้อมูลของงานพัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือในปัจจุบันและที่พึงประสงค์
- 2 ทำให้ได้แนวทางในการจัดงานพัฒนานักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานพัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

- 1 ศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับงานพัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมา หนังสืออนุสรณ์ หนังสือคู่มือนักศึกษา เอกสารหลักสูตร รายงานประจำปี คลังข้อมูล รายงานการประชุม/การสัมมนา บันทึก ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ เอกสารเผยแพร่ของสถาบัน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เกี่ยวกับงานพัฒนานักศึกษาของสถาบัน
- 2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนานักศึกษาคาแบบของ เอ ซี พี เอ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจว่าในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีการดำเนินงานพัฒนานักศึกษาคาแบบของ เอ ซี พี เอ หรือไม่ และตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- 3 จากนั้นนำข้อสารสนเทศระหว่างงานที่ปฏิบัติจริงและงานที่พึงประสงค์มาประมวล - สร้างเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ประมวลและเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม สร้างจากการศึกษางานพัฒนา นักศึกษาคามรูปแบบของ เอ ซี พี เอ มีข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) เพื่อนำไปสำรวจว่าในงานพัฒนานักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีงาน พัฒนานักศึกษาคามรูปแบบของ เอ ซี พี เอ หรือไม่ แบบสอบถามแบ่งเป็น

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับงานพัฒนานักศึกษาคามรูปแบบของ เอ ซี พี เอ มี เนื้อหาครอบคลุมทุกประเด็นที่กำหนดไว้ในรูปแบบของงานพัฒนานักศึกษาดังกล่าว โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมให้เหมาะสม เมื่อ แก้ไขแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำไปทดลองใช้เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
- ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดงานพัฒนานักศึกษาคามรูปแบบการพัฒนานักศึกษาของ เอ ซี พี เอ ที่ไม่พบจากแบบสอบถาม เหตุผลและแนวโน้มควรเป็น อย่างไร ในการสัมภาษณ์จะแยกถามทีละประเด็น โดยกาไว้ใช้เครื่องบันทึกเสียงอัดเสียงของการสัมภาษณ์แล้วจึงถอดเทปดังกล่าวภายหลัง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น หนังสือเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมา หนังสือ อนุสรณ์ หนังสือคู่มือนักศึกษา เอกสารหลักสูตร ราชงานประจำปี คลังข้อมูล ราชงานการประชุม ราชงานการสัมมนา บันทึกร ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ เอกสารเผยแพร่ของสถาบัน และงาน วิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนานักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตลอดจนสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่จะให้รายละเอียดและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานพัฒนานักศึกษา
- 2 แจกแบบสอบถามให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษาด้วยตนเอง และให้แก่ นักศึกษาคด้วยตนเองและผ่านอาจารย์ประจำวิชาในคณะต่าง ๆ โดยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
- 3 แบบสัมภาษณ์ ขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์รายบุคคลเป็นการส่วนตัว แล้วจึงกำหนดนัด สัมภาษณ์อย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่งด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนานักศึกษาคามรูปแบบของ เอ ซี พี เอ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ แล้วสรุปเป็นหมวดหมู่และนำเสนอในรูปของตาราง

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สำหรับส่วนคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปของตาราง

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วประมวลและเสนอในรูปของตาราง

ขั้นตอนการนำเสนอผลงานวิจัย

บทที่ 1 บทนำ เสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
ส่วนสุดท้าย เป็นหนังสืออ้างอิง และภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย